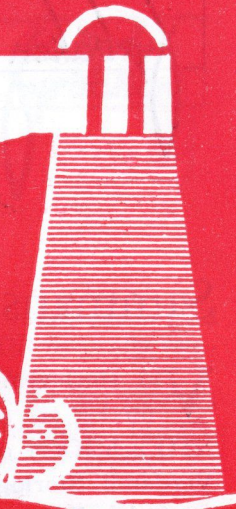


Kyrbåken



N:r 6
1945

Pris
20 öre

Aktuellt:

Sammanslagning Sid. 2

Skön-Alnös offensiv Sid. 3

Läs danskt och norskt Sid. 4

Godtemplar-DM Sid. 8

De tunge støvler

av GUNNAR ROSLING

Det gungrer hult, et — to, et — to,
henover Gade, Vej og Bro
af tunge Støvlers haarde Tramp,
som varsler Nød og Sorg og Kamp.
Fra Syd til Nord, Fra Øst til Vest
gaar over Lande Krigens Pest.
Der rinder Taarer, Blod og Harm
af tunge Støvlers Larm.

I Drømme som et Mareridt
de jernbeslagne Støvlers Trit
vil følge ind i Fredens Aar
Europas Folk, der endnu staar
med Laenker omkring Haand og Fod
men fast i Aand, med trotsigt Mod.
End raaber Gidslers Blod fra Jord
i tunge Støvlers Spor.

Vort Broderfolk i høje Nord.
Beskaemmet Blikket vi mod Jord
har ofta saenket ved den Kraft
Du har mod Dine Bødler haft.
Men nu vi som et enigt Folk
kan løfte Blikket og som Tolk
for Retten slynge stolt vort Nej
paa tunge Støvlers Vej.

Naar Du, Barbar fra Syd, en Dag
er slaaet ned i Vaabenbrag
og ribbet for din Vaabenpragt
og Ulven klaedt i Faaredragt,
saa trø blot ej, at alt er glemt,
thi dybt i Sindets Skjul er gemt
et blodrødt Maerke paa vor Sjael
af tunge Støvlers Hael.

Thi selvom Ulven skifter Ham,
et Udyr bliver ej til Lam,
om Kejser, Fører, Praesident,
dit sande Ansigt er os kendt,
og kommer Du engang civil
med søde Ord og Kraemmersmil,
vi vejrer bag de lette Sko
de Støvlers Tramp, et — to.

For saaet Vind Du høster Storm,
for Vold vort Had i lutret Form,
og Skriftens Ord om draget Svaerd
skal ramme haardt din Stimands-
faerd,
og Millioners Kavl og Nød
skal martre Dig indtil din Død.
Du tyske Folk skal angre tit
de tunge Støvlers Skridt.

Ur De tunge Støvler

På judiska kyrkogården i Prag

Sammanslagning

Vid storlogemötet dryftades ett förslag om sammanslagning av NTO och IOGT och eventuellt även Verdandi. Storlogen uppdrog åt VR att förhandla med likaledes bemyndigat organ från NTO om denna fråga. Därom är naturligtvis inte mycket att säga, förslaget har uppkommit som en glädjande och uppmuntransvärd strävan att göra nykterhetsrörelsen som helhet starkare och slagkraftigare.

Av referat från den förda diskussionen när denna fråga behandlades av storlogemötet får man emellertid lätt den uppfattningen att man på många håll ser alltför ensidigt på problemet. Man tycks allmänt ha en benägenhet att acceptera en sammanslagning som något enbart gott. Erfarenheten torde tvärtom säga att det är högst tvivelaktigt att så är fallet. Man behöver bara se på de många fall av sammanslagningar av loger, som av kända orsaker måst företagas under en följd av år här och där i landet. I många fall har de slagit väl ut och de båda sammanslagna ha tillsammans bildat en organisation av aktningvärd stadga och betydenhet. I många andra återigen har resultatet blivit en organi-

Lägg icke blommor, band och fransar
på vårderna över deras ben,
ej livet gav dem gröna kransar
men sten. På vårdarna lägg sten!

Så gjorde fädren, de som jagats
från land till land i spe och skam
och genom sekel som ej dagats
sett ghattots jämmer slå sin stam.

Där den förtröttade fått somna
från hemlös vandrings tistelstråt,
och ängslat hjärta äntligt domna
från andras hån och egen gråt,

där ej med sommars löften gäcken
den döda ro, som vunnits ren.
Ej blommor lägg som kärlekstecken
på vårdarna, ej grönt. Lägg sten!

OSCAR LEVERTIN.

Ordensträdgårdsmästar'n

Ja, hur skulle det vara med en ordensträdgårdsmästare. Den utmärkta instution som kallas SJ, lär ha en herre som reser omkring och pysslar med täpporna kring station som totalt slits sönder av inbördes stridigheter.

Vår avsikt är inte här att relatera och väga mot varandra alla de skäl som tala för eller emot; vi skall nöja oss med att understryka att det finns sådana som är tungt vägande i båda riktningarna och vi hoppas att alla dessa skärskådas av den gemensamma kommitté som skall syssla med problemet.

nerna. Vem som helst har tillfälle konstatera att han gjort och gör underverk. Resultatet har blivit små trivsamma oaser som förmå pigga upp den mest reströtte.

Hur skulle det vara om vi skaffade oss en trädgårdsparkitekt. Ett oöverskådligt arbetsfält skulle han få. I de allra flesta fall torde det inte finnas tillstymmelse till trädgård kring ordenshusen, och om det finns någon så är den i allmänhet något hopplöst oskönt. Vilka underverk skulle inte en uppslagsrik herre kunna göra. Man kanske rent av vågar förmoda att han skulle kunna locka flera människor till ordenshusen.

När det gäller **Tapeter** ... vänd Er till

Skönsbergs Färg- & Pappershandel

STOR SORTERING

BILLIGA PRISER

Skön-Alnös offensiv



Skön-Alnö kretsloge erövrade, som vi minns, vid senaste distriktslogemötet en av de två godtemplarfanor, som utdelades som belöning för uppnådda 5 proc. medlemsökning under arbetsåret. Det var en god prestation och det låg säkerligen inte så litet arbete bakom. Kretsen tänker emellertid långt ifrån vila på sina lagrar och för det nu pågående arbetsåret har man presenterat ett program, som bådär gott för framtiden. Då detta kan vara intressant att studera även för andra kretsar, som naturligtvis alla kommer att gå in för den stora fredsoffensiven, återge vi Skön-Alnö kretsens arbetsplan i sin helhet:

Missionering.

Logen Enighet, Hovid skall om möjligt reorganiseras. Logen har legat nere ett flertal år och kretsrådet skall försöka få logen i arbete igen. En offentlig aftenunderhållning skall hållas logemöte, med intagning, så tember, varvid kretsens egen underhållningspatrull skall medverka. Efter aftenunderhållningen skall avhållas logemöte, med intagning, så att de personer, som så önska kunna beredas tillfälle att vinna medlemskap i logen.

Förarbetet med propaganda skall tillgå så, att befolkningen i norra Alnö per post tillställes propaganda om Orden. Denna kampanj genomföres i två omgångar under tiden 27/8—1/9 och 10/9—15/9. I sista propagandabrevet medsändes inbjudan till aftenunderhållningen och till logemötet efter underhållning, med

påpekande att de vid mötet kunna vinna inträde i Orden.

Vidare skall två affischkampanjer genomföras inom kretsen, under oktober och november månader. Samtliga loger igångsätter affiseringen samtidigt inom hela kretsen, så att en enhetlig affisivering kommer till stånd.

För den inre missioneringen inom kretsen kommer i första hand underhållningspatrullen att ansvara. Vidare skall ett intensifierat samarbete mellan logerna igångsättas, med programbyten m. m.

Ungdomsverksamheten.

Inom kretsen arbetar ungdomslogerna tillfredsställande. På de platser, som ungdomsloger ej finnes, kommer kretsen att försöka få igång en sådan.

Studieverksamheten.

Studieverksamheten inom kretsen är synnerligen svag, bortsett från biblioteksrörelse, som bedrivs i stor omfattning av samtliga loger. Amatörcirklar finns i ett par loger och danslag i en loge. Vi kommer att under året försöka få bättre fart på denna verksamhet, och har satt som motto "Minst 2 studiecirklar i varje loge". På ett par platser kommer samarbete att sökas med andra ideella och politiska organisationer och tillsammans med dessa köra cirklar i samhälls- och medborgarkunskap. Detta samarbete kan bli till stor nytta för logerna.

LSN-verksamheten.

Att hänföra till denna verksamhet, har inkommit ett förslag, som ej ännu är fastställt, men som medtages för att ev. efterkommas av andra loger.

En utredning beträffande nykterhetstillståndet vid offentliga nöjeställningar gör igångsättas och skall innefatta hela kretsen samt omfatta av kretsrådet fastställd tid. Utredningen skall omhänderas av VU samt härför ansvarig kommitté från varje grundloge inom kretsen. En statistik bör kunna framarbetas, som är av verkligt stort värde för ett fortsatt nykterhetsarbete inom kretsen.

Beslut i denna fråga skall fattas av kretsen vid nästa kretsrådssammanträde.

Samlingsdagarna.

Kretsrådet skall tillsammans med grundlogerna och DR fastställa samlingsdagar för kretsen.

Inom andra grenar av rörelsen såsom Reformatorarbetet, Idrottsverksamheten kommer arbetet att ökas i väsentlig grad.

Med dessa rader offentliggör vi våra planer för den närmaste tiden, och vi vädjar till samliga medlemmar inom kretsen att vara oss behjälpliga vid utförandet av arbetet.

Nya förslag som kan vara av värde för arbetet emottagas tacksamt av kretsrådet.

Ny LD.

Till logedeputerad i logen 172 Livräddningsbojen, Svartvik, har OT utnämnt br Karl Erik Lindqvist, box 1094, Svartvik. Vi hälsar br Lindqvist välkommen i hans nya befattning.

(Adresslista över samtliga LD, distriktsrådets medlemmar, kretsens templarna och vissa kommittéer, bl. a. sjukvårdskommittén, fanns införd i Fyrbåken nr 5, 1945.)

KONDITORI
ORIENT
STORGATAN
5
SUNDSVALL

Tel. 4195

Möbler
Mattor
Gardiner

Engelfeldts
TELEFON (växel) 55820

FÖRLOVNINGSRINGAR

— **Bolidenguld** —

i alla modeller
och prislägen.

**Carlséns**
Åbergs Eftr.
Guldsmedsaffär

GULDSMEDEN — FACKMANNEN

affären intill EPA

MONTY I ÖKNEN

Den mest legendskimrande härföraren i detta krig, sir Bernard Montgomery, skildras på ett ypperligt sätt i Richard McMillans Montgomery och hans Maend. Knappast kan heller en memoarskrivande journalist få ett tacksammare stoff än det den bibelläsande, asketiske, pedantiske och framförallt överlägset skicklige brittiske härföraren har att erbjuda. McMillan är journalist och har som krigskorrespondent följt slaget om Medelhavet från dess begynnelse till dess slut i Tunis, då Rommels stolta afrikakår kastades ut av Afrikas jord efter en serie mästerliga operationer.

McMillan har sett detta krig från parkett och han erbjuder nu läsaren samma förmån. Främst är det givetvis ett porträtt av Montgomery och en hyllning till hans åttonde armé, den "mest fulländade krigsmaskinen" för att tala med Churchill. I journalistiskt dramatiska meningar och stundom brett frodiga bataljmålningar låter McMillan läsaren följa operationerna i öknen, vilken enligt en arabiskt legend "Allah skapte, hvorefter han i Vaemmelse strittede den fuld af Sten" och vilken den brittiske tommyn beskriver mera drastiskt som "en graensløs Flade af alt muligt Djaevelskab daekket af Sand".

Med ett utpräglat sinne för de små grepp och finesser en tidningsman utnyttjar för att skapa spänning och intresse plockar författaren här och där in en och annan rolig episod, exempel på britternas torra, men osvikliga humor, en snabbskiss av den måleriske itali-

enske generalen Bergonzoli, elektriska skägget kallad o. s. v. Fältherrarna presenteras för övrigt allesammans på ett elegant roligt sätt: den elegante Alexander, "Fighting Alex", vilken när han som siste man kom över från Dunkerque såg ut som om han hade tagit en promenad på Bond Street; Patton, "Old Blood and Guts", amerikansk mästare på pistolskytte, och så motståndarna; Rommel, "mördaren från Coburg", vilken blir avslöjad som en bluff; Graziani, "Syrenaicas slaktare" och alla de övriga.

H. N—ng.

RICHARD MCMILLAN: Montgomery och hans Maend. Hasselbalch, Köpenhamn. Danska kr. 12:—.



Montgomery

LÄS

danskt och norskt

För att stimulera det glädjande intresse som visas danskt och norskt språk kommer Fyrbåken på sin litteratursida att anmäla några nyutkomna böcker på dessa språk som just uppmärksammas i de båda grannländerna. Vi inleder här bl. a. med en samling dikter från frihetskampens år i Danmark, "De tunge Støvler". Vi erinra samtidigt om att bokhandlarna i allmänhet ha en mycket rikhaltig sortering av dansk och norsk litteratur på originalspråket och att de givetvis i de flesta fall kunna skaffa fram beställda böcker från dessa länder. Varje föreningsbibliotek bör ha en liten avdelning med danska och norska böcker.

Historiskt

Bonniers har utgivit en synnerligen framstående samling historiska noveller av Elisabeth Falkenberg under titeln Furstar och fantaster. Den historiska novellen är inte övedrivet väl representerad i svensk litteratur och det är därför dubbelt glädjande när den berikas med en samling av denna höga kvalitet.

Larsen-Ledets minnen

I ett kommande nummer av Fyrbåken kommer bl. a. den kände danske godtemplaren, redaktör Larsen-Ledets "Erindringer" att recenserar. Minnena ha just utgivits på Gyldendals förlag i Köpenhamn och man kan naturligtvis förutsätta att de komma att väcka intresse inte minst i Sverige.

Rengöring och Putsning



Golvfernissor, Bonvax, Golvmoppar.
Skurborstar, Panelborstar, Skurtrasor, Rengöringsmedel.

Malmedel, Dräktpåsar. - TAPETER.
Fernissor • Oljor • Penslar m. m.

Vivsta Färghandel, Östrand. Telefon 7136

FRIHETSKAMPEN I DIKT

Det tunga året 1943 spreds över allt Danmarks land en liten dikt. Den återfanns på flygblad och den kunde läsas i den illegala pressen. Någon, många gissade på Kaj Munk, hade där bundit just det som varje dansk ville ha sagt. En smattrande kampsignal blev den till, men den förmådde även skänka förtröstan och mod i en mörk tid. Dikten var "De tunge støvler", vilken vi tagit oss friheten återge i sin helhet på första sidan i detta nummer av Fyrbåken.

I dagarna har det utkommit en liten diktsamling i Danmark med samma namn, där denna dikt just intar en central ställning. Gåtan om författaren är därmed löst och författaren heter Gunnar Rosling. Med styrka och kraft och elegant säkerhet har han slungat ut sin trotsiga appell till det danska folket. "De tunge støvler" tillkom i en given situation, men den rymmer ord av storhet som komma att minnas länge i Danmark.

Samlingen inleds med en hyllning "Til Hans Majestaet Kong Christian Den Tiende paa 70-Aarsdagen den 26. September 1940". Den är till karaktären mjukare och fylld av just den innerliga värme som strömmat Kongen emot under ofredstiden.

Igennem Sekler Danmarks Drot
i Vikingborg og Kongeslot
vor Fører var i Ondt og godt
med Mod.

Så lyder ett avsnitt i den första strofen. Det är stolthet och okuvlighet bakom det där "Vor Fører".

(Fører, det danska ordet för Fører).

Till dem som komma att bli långlivade hör även "Danmark, staa fast", den maning Rosling gav till nyåret 1945 och "Til Kamp, Du Danske Mand", daterad 18 april 1945, kort före befrielsen alltså. Särskilt den senare rymmer ett brinnande kärleksfullt patos:

For Danmarks skønne Land
vi møder alle Mand,
naar Frihedssolen stiger over Ha-
vets Rand.

For gamle Dannebrog
og Moders milde Sprog
vi slaar et Slag, som Faedrene ved
Isted slog,
mens Dybbøls sunkne Skanser
skal minde os om dem
som Modgang ikke kued' i Kamp
for Ret og Hjem.

Snart griber til Gevaer
den skjulte Frihedshaer
og graver frem af Jorden Vermunds
gamle Svaerd.

"De tunge Støvler" är en liten bok, liten till omfånget, men betydande till innehållet. Vi som beundrat danskarna så här på avstånd får här ett bättre begrepp om allt det som givit dem det okuvliga modet. Som "dansk läsövning" vill vi särskilt rekommendera denna och den bör kunna bli ett intressant och eftertraktat tillskott i föreningsbiblioteken.

H. N—ng.

Gunnar Rosling: *De tunge støvler*. Samlerens Forlag, Köpenhamn.

Invasion i England

Handlingen i "Främmande skepp i sikte" tilldrar sig i England i de för detta land så kritiska åren i slutet av 1790-talet, då det ensamt i Europa kämpade mot Frankrike och dess förbundna. Faran för en fransk invasion var ständigt överhängande, och de upproriska frihetsligorna på Irland förhandlade dessutom med Frankrike för att få bistånd i sin frihetskamp. I sydvästra Wales, i grevskapet Pembrokeshire, ligger den lilla staden St. Davids', vars yppersta rikedom är den halvt i ruiner liggande ärevärdiga katedralen. I sundet utanför ankrar en sommar dag 1796 ett av en engelsk kapare taget holländskt fartyg. Vid avresan visar det sig, att en av matroserna rymt. Den unge förrymde matrosen är en från Oxford graduerad engelsk prästson Martin Tyrrell, som genom obetänksamhet råkat ur för en rad olycksöden, som kulminerat i att han nu är anklagad för landsförräderi. Genom bistånd av en ung dam, dotter till den myndige domprosten, finner han nu en tillflyktsort i St. David's hos en excentrisk gammal fornforskare. Man återknyter också bekantskapen med huvudpersonen i författarinns tidigare till svenska översatta bok "Vägen till Frankrike", den oförvägne franske emigranten, Chevalier de la Vireville. Tillsammans med honom utför så till sist Martin Tyrrell en otroligt djärv kupp i samband med ett franskt invasionsförsök på Pembrokeshires kust vintern 1797.

Boken är full av romantik och spänning, det står ett skimmer av skär poesi över skildringen av den unga flickan, som sin far ovetande gjort sig till medbrottsling med den romantiske unge främlingen. Men dessutom skänker oss författarinna en levande bild av det säregna walesiska landskapet, där leende idyll och bördiga marker växlar med vilda bergshöjder. Med den gamle originelle fornforskaren Jerome Salt som språkrör lämnar hon också läsaren lagom stora smakbitar av walesisk medeltidshistoria. Allt sammans skildras så målande, att man grips av längtan att en gång, när nu fred äntligen råder i världen, själv få resa till Pembrokeshire och andas in dess trolska blomdoft.

D. K. BROSTER: *Främmande skepp i sikte*. Eklunds förlag, Stockholm. Häft. 12.50, inb. 16.—.

Rupert Bonnströms Måleriaffär

Fredsgatan 8

SUNDSVALL

Utför alla slag av måleriarbeten

till humana priser

KOSTNADSFÖRSLAG PÅ BEGÄRAN

Tel. VERKSTADEN 2279 — BOSTADEN 1703

Anny Söderlund

60 år

Den femte juli fyllde str Anny Söderlund, maka till br Hjalmar Söderlund, Skönsberg, 60 år. Str Söderlund, som är född i Sundsvall,



har vid sidan om hemmets skötsel ägnat sig åt ett mångårigt och alltid lika intresserat arbete inom de ideella föreningar varvid det är främst

Godtemplarorden som hon slösat sina krafter på. Dessutom är hon emellertid

medlem av Verdandis damklubb. Logen Skönsborg i Skönsberg har hon tillhört i inte mindre än 42 år. Str Söderlund tillhör även Skönsberg-Ortvikens kvinnoklubb, Skönsbergs kooperativa kvinnogille, Missionsföreningen och föreningen "Skönsbergs tomtar".

Str Söderlund har inte endast stått som ett nummer och namn i medlemsmatriklarna, utan i praktiskt handlande omsatt de idéer och program hon kämpat för inom de olika sammanslutningarna. Sålunda är det åtskilligt uppoffrande och oegennyttigt arbete hon utfört och alla de otaliga kommittéuppdrag och uppgifter i övrigt hon anförtrots har hon alltid rapporterat och redovisat till sina uppdragsgivares fulla belåtenhet. Särskilt när det gällt att bistå och sprida glädje bland sjuka och nödlidande medmänniskor har hon inte lämnat någon möda ospard för att uppnå högsta möjliga resultat. Hjäreagod och hjälpsam har hon jämte sina många goda personliga egenskaper i övrigt förskaffat sig en stor och talrik vänskrets, som säkert kommer att göra sig påmind på högtidsdagen och ge uttryck av sin uppskattning av jubilarerna och det arbete hon utträtat.

*

Str Söderlund blev mycket hyllad på den stora dagen och fick ta emot gratulanter hela dagen från tidigt på morgonen. Från vänner och bekanta uppvaktade en deputation och överlämnade genom Elin Karlsson en textad adress och en penningssum-



Som framgått av utförliga referat i dagspressen har en av årets godtemplarkurser hållits på Ålsta. Här nöja vi oss med att meddela en bild från den utfärd deltagarna gjorde till Östrand och Sundsvall med distriktet som värd. Längst till höger ses ett par av lärarna brr Karl Wennberg och Rune Rydén. Infällda de tre finska deltagarna.

NÅGRA FAKTA

I vårt land finnes omkring 220.000 organiserade äldre absolutister mot vilka stå 1.400.000 motboksägare eller en överväldigande majoritet. Men om vi ser efter hur det fördelar sig bland motboksägarna, skall vi finna, att det är en tämligen liten del av dessa som är bundna vid alkoholen som ett njutningsmedel. Nio tiondelar av de som bruka sprit gör det av härmning, därför att alkoholbruket sedan gammalt omgivits med en gloria av festlighet, därför att det ansetts vara fint med alkoholbruk.

Alkoholismen uppträder i regel först i de senare åldrarna. Det tar kanske decennier att nå dithän. Föräldrarna låter ofta sina barn göra den första bekantskapen med sprit i hemmen för att vara säkra på att de inte ska reagera olämpligt vid den första alkoholpåverkningen. Det är nämligen en liten del, som är överkänslig för sprit och reagerar

ma. Damklubben Verdandi uppvaktade med blommor genom en deputation vars talan fördes av Elvira Lindblad och de närmaste presenterade en textad adress och en summa pengar.

på ett mycket otrevligt sätt. Men det är inte denna kategori, som rekryterar den svåra alkoholismen. Det är den lilla dagliga dosisen som gör det. Denna sentens är beträffande alkoholbruket eller missbruket en djup sanning. Den medicinska alkoholismen uppträder efter ett långt och flitigt alkoholförtärande med alla dess svåra lidanden, och det är bruket som föder missbruk. Den familjära alkoholismen är den vanligaste, då det mest av all konsumerad sprit förtäres inom hemmen. Men denna har sina svåra sociala risker. Den verkar upplösande på familjebanden och ger upphovet till många skilsmässor. Det är spriten som skapar hustruplågarna, och vid svart-sjukedramerna har läkarna ofta anledning att fråga: "Var är spriten?"

Vi ser ned på österländska folk för att dessa är hemfallna till bruket av narkotiska medel såsom opium etc. och vi har samma uppfattning om de förslappade människor, som bruka kokainet. Det är på tiden, att vi befriar oss själva från bruket av alkoholen, som måhända icke så snabbt men dock i längden har samma nedbrytande verkan.

VID LÄGERELDEN:



Scoutträff på Målstaberget

Bland friluftsledare

på Österström

IOGT:s gossoutdistrikt hade den 12 och 13 augusti inbjudit till distriktsläger i Målsta och gynnades av det mest idealiska väder. Det växte också raskt upp en liten tältstad på den sedan i fjol bekanta Målstatältplatsen och flitiga små scouter kringgärdade sina tälttomter med stängsel samt byggde både källare, eldstad och bord i ett litet nafs.

Snart kunde man tillreda sitt första mål mat, som man lät sig väl smaka tillsammans med ansenliga mängder av den härliga nysilade mjölken. Innan dess hade man gemensamt rest flaggstängen och lägerchefen, folkskollärare Magnus Hovlin, hade hälsat lägerledningen och scouterna välkomna. Sedan alla ordnat sina bäddar och gjort klart för natten samlades man kring ett flammande lägerbål, där sång, tal, musik och små sketcher avlöste varandra tills man avslutade med scoutsången och sade varandra god natt.

Söndagen började med att strålande sol hälsade de små kockarna, som morgonpigga kröpo ut ur sina tält och satte fyr under pannorna och snart var morgonchokladen klar. Sedan var det myllrande verksamhet hela dagen i lägret, där distrikts-

Konjak till förkylning bör man icke använda. Den leder ingalunda till någon snar förbättring, utan snarare till att förkylningen kommer att sitta i mycket länge. Men för hjärtkrampen måtte väl ändå konjaken vara outhärlig, menar kanske någon, och en stigande frekvens av denna sjukdom i Newyork under förbudet skyllde man givetvis genast på frånvaron av spriten. Det visade sig emellertid, att fall av hjärtförslämning voro minst lika vanliga i Paris, där spriten aldrig fattas. Vår tid kräver skapande intelligens och klart omdöme. Dessa egenskaper avtrubbas i hög grad av alkoholförtäring, varför alkoholen inte har något berättigande i modern livsföring.

Prof. Josua Tillgren.

sekreteraren Malte Eriksson ledde morgongymnastiken, som sedan följdes av ett härligt morgonbad i Marmen. Programmet upptog efter det man klarat av matbestyren och disken instruktion i lägerteknik av distriktschefen, br Hovlin. Distriktssekreterare Malte Eriksson instruerade pojarna i konsten att använda karta och kompass och om orientering i allmänhet. Efter allt detta var man färdig för ett eftermiddagsbad och i samband därmed tränades pojarna av vice distriktschefen, L. Olsson, Alnö, i livlinekastning. Det var kända och glada scouter som vid halv åttatiden på söndagskvällen bröto upp från Målsta efter två dagar fyllda av angenäma och stärkande sysselsättning och med nya och trevliga lägerminnen att lägga till sina tidigare.

**Rapportera
i tid!**

ORDENSSYSKON!

När Ni behöver någon artikel för kontoret vänd Eder då med förtroende till undertecknad.

Vi föra marknadens förnämsta kontorsutensilier, såsom karbonpapper, färgband, stenciler, dupliceringspapper, alla slag av pärmar, häftapparater, nitar, alla sorters pennor, klister, celofanremsor, skrivmaskinspapper (genomslags-, post- och kuvert-), pappersrullar till räknemaskiner, stämplor och stämpeldynor, pagineringsstämplor, brevkorgar och brevfack, skrivunderlägg och papperskorgar m. m., m. m.

Broderligen **THURE LINDH**, Vivstavarv. — Telefon 7367.
Representant för A.-B. SELARCO, Stockholm.

Foto *
ENGSTRÖM

Porträtt &
Serie-ateljé

Innehavare:

ALBERT ENGSTRÖM



Godtemplar-DM med fyra rekord



Sven Lindqvist vinner 100 meter.

Fyra nya rekord noterades vid årets distriktsmästerskap för godtemplare, vilka hölls i logen Skönborgs utmärkta regi på Baldershof i By, Skön. Det var David Viklander på 3.000 m, Otto Hofling i stav och Tage Dahlin i diskus och längd som svarade för dessa bravader. Viklander och Dahlin samt Sten Johansson blevo dessutom dubbelmätare.

Vädret var nästan för bra och det var kanske detta som gjorde att

musikaliska underhållningen. Efter en nästan sömlös natt, fortsatte tävlingen med skjutning, iakttagelseövning och kunskapsprov, sedan blev det frukost, men tro inte det var att gå till ett dukat bord, nej, vi fick 40 minuter på oss, på den tiden skulle vi söka ved, göra upp eld, koka potatis, steka fläsk och korv, samt äta, diska och släcka elden. Detta poängsattes som maten såg ut att smaka. Omedelbart efter var det att starta en 2½ timmes poängorientering på cykel. Det momentet blev spännande, åtminstone för den som var dåligt tränad. Vid den s. k. Glimårännen måste man bära cykeln drygt en kilometer genom skogen. Tävligen avslutades med rodd

publiken var i minsta laget. Det var därigenom även dubbelt glädjande att manfallet bland de tävlande var överraskande litet.

Välkomsthemmet i Skönvik fick ingen representation i prislistorna från friidrotten, men tvålade i stället till både Skönborg och SGU, Sundsvall i fotboll.

Resultaten blevo:

Löpning 3.000 m: 1) David Viklander, Magnus Huss, 9.33 (nytt rek.); 2) Es-

över två sjöar, men mellan dessa fick vi dra båten över flera broar. Väl framme var det skönt med ett härligt välförtjänt och behövt bad. När så middagen var undanstökad voro vi klara för uppbrott och hemresa. Det var en verklig glädje att få vistas på Österström under dessa solmättade dagar och njuta av dess härliga natur med fina badmöjligheter. Om en dylik kurs kommer till stånd även nästa år, och vi inom godtemplarorden blir erbjuden att delta, vill jag rekommendera kursen för logens idrottsledare och f. ö. alla som äro intresserade för friluftsliv och umgänge med vår härliga norrländska natur.

M. E—n.

D. Viklander
S. Johansson
och T. Dahlin
"dubblade"

kil Olsson, SGU, Sundsvall, 10.09; 3) Gunnar Sundström, d:o, 10.29.08; 4) Harry Näsström, Skönborg, 11.09.

800 meter: 1) David Viklander, Magnus Huss, 2.09.2; 2) Gustav Henriksson, Tunaborg, 2.14.1; 3) Thure Engström, SGU, Sundsvall, 1.15.4; 4) T. Forslund, Riddar Huss, 2.15.6.

100 meter: 1) Sven Lindqvist, SGU, Sundsvall, 12.00; 2) Bengt Aström, Vivan, 12.01; 3) Ingvar Nilsson, Vår Borg, 12.01; 4) Tage Dahlin, SGU, Sundsvall, 12.01.

Stavhopp: 1) Otto Hofling, Tunaborg, 3.60 (nytt rek.); 2) Thor Sundström, Lyckan, 2.90; 3) Gustav Henriksson, Tunaborg, 2.90.

Forts. å sid. 11.



D. Viklander vinner 3.000 meter på ny rekordtid.



Nyktersföreningarna blevo kulturbärdar

Under det nazistiska förtrycket har i Tyskland och de ockuperade länderna svåra slag riktats mot det självupppoffrande arbete, som utförts inom folkrörelserna, framhåller ordföranden i Sverges Nykterhetssällskaps Representantförsamling, direktör Oskar Franzén. Den moderna demokratien har visat sig vara mycket beroende av det samhällsintresse och den medborgarbildning, som folkrörelserna kunna förmedla till de djupaste folklagerna och de avlägsnaste trakter. Det gällde därför för nazisterna att effektivt förhindra dessa demokratiens kärntrupper att fortsätta sitt arbete. Under den återuppbyggandets tid, som nu förestår, är det en mycket betydelsefull uppgift att hjälpa folkrörelserna igång med deras arbete, om man på lång sikt vill säkra en folkuppfostran i demokratisk anda.

— Vad speciellt nykterhetsrörelsen beträffar så har den en starkt internationell prägel, och samarbetet mellan de olika ländernas nykterhetsfolk var före kriget mycket gott. Den svenska nykterhetsrörelsen är givetvis beredd inte bara att återknyta dess kontakter utan också att i sin mån bidra till ett återupprättande av nykterhetsorganisationernas verksamhet i de härjade

**Kol ■ Koks
Byggnads-
material**

Tegel

Trävaror

A/B. KOLIMPORTEN-LAURENTS
Storgatan 26. Tel. Namnanrop.
SUNDSVALL

Stöd Nykterhetsrörelsen!

Det stora bygget är långtifrån färdigt ännu. Det skulle bli betydligt trivsammare för dess inbyggare, mycket hälsosammare för dess barn och ungdom, mycket rikare ur alla synpunkter, om svenska folket vädrade ut de skumma våningar, där alkoholederna fortfarande förpestar luften.

Ni alla som önskar ett bättre folkmaterial, ett starkare och sundare Sverige, stöd nykterhetsrörelsen i dess strävanden!

Den svenska nykterhetsrörelsen omfattar i dag mer än 300.000 medlemmar fördelade på följande huvudorganisationer:

Godtemplarorden (I. O. G. T.)

Järnvägsmännens helnykterhetsförbund (J. H. F.)

Motorförarnas helnykterhetsförbund (M. H. F.)

Nationaltemplarorden (N. T. O.)

Nykterhetsorganisationen Verdandi (N. O. V.)

Svenska läkarnas nykterhetsförening.

Svenska Sällskapet för Nykterhets och folkuppfostran.

Svenska tullpersonalens helnykterhetsförbund (S. T. H. F.)

Sveriges blåbandsförening.

Sveriges lärares nykterhetsförbund (S. L. N.)

Sveriges polismäns helnykterhetsförbund.

Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbund (S. S. U. H.)

Vita bandet.

Därtill kommer De Kristna Samfundens Nykterhetsrörelse (D.K.S.N.), som representerar mer än 350.000 vuxna medlemmar.

länderna, förklarar direktör Franzén.

— I Norge har nykterhetsorganisationerna på ett undantag när fått fortsätta sitt arbete under ockupationen och har t. o. m. kunnat öka sitt medlemsantal. Den av Martin Tranmael instiftade Arbeidernes Afholdslandslag blev emellertid förbjuden omedelbart efter ockupationen. Förmodligen har hemmavärderna betraktat nykterhetsföreningarna med särskild värme under dessa hårda år. De blev små härdar för frihet och kultur, där folk kunde råkas utan alltför stark insyn från myndigheterna. Men ordenshus ha förstörts och arbetsmaterial förskingrats. På andra håll är det emellertid värre beställt, t. ex. i Holland och Belgien. Med fransk nykterhetsrörelse har vi inte haft någon kontakt under kriget. Uppenbarligen har nykterhetsarbetet i dessa länder legat helt nere. Godtemplarordande förhållanden är där inte mycket att göra. Den verksamhet för ökad nykterhet bland esterna i

Sverige, som vi just nu bedriver, orden blev förbjuden omedelbart efter ockupationen.

— Även i de ryssockuperade länderna har den fria, folkliga nykterhetsrörelsen slagits sönder. Under gäller endast vistelsen i Sverige och har ej vidare syfte.

— Även i många andra länder finns det ett skriande behov av hjälp med att få igång det ideella och folkliga föreningsarbetet, och den hjälpen bör folkrörelsefolket i Sverige vara väl rustat för att kunna lämna. Och givetvis skulle det vara av stor betydelse inte minst för tyskarnas egen omskolning, om nykterhetsrörelsen i Tyskland kunde organiseras på fullt demokratisk grund.

Café METROPOL

KÖPMANGATAN 9. — Tel. 39 64.

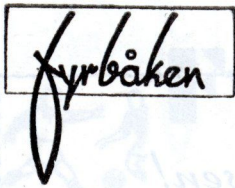
STALLET DÄR MAN TRIVS!

Extra gott kaffe; egen brödtillverkning.

Marknadens förnämsta kontorsutensilier

saluföres av **NORDISKA KARTRO A.-B.**, Vasagatan 9, Stockholm.

Representant: **Sture Thelander**, Kaptensgatan 15, tel. 5242, Sundsvall.



NIKOTINET

UNDERGRÄVER HÄLSAN

Alla narkotiska medel har i stort sett likartade verkningar. Man använder t. ex. morfin för att stilla smärtor. Det visar sig då, att morfinet tager bort smärtan, men det sjukdomstillstånd, som är orsaken till smärtan, kan det inte taga bort. När giftverkningarna gått över, framträder smärtorna ånyo, t. o. m. med ökad styrka.

Samma är förhållandet med nikotinet. "Nikotinet lugnar nerverna", säger man, men detta är en bedräglig känsla. Nikotinet lugnar visserligen för var gång, men trots detta åstadkommer det nervositet, som måste motverkas med förnyad giftverkan. Sjukdomstillståndet uppehålls och återkommer med regelbundet ökad styrka efter det att giftverkningarna gått över. Nerverna måste ånyo lugnas med en ny cigarett. Tobaksförbrukningen stiger undan för undan. Snart kan rökaren icke arbeta utan att röka. Han har blivit en slav under lasten.

Tobaksbruket skadar även kroppens slemhinnor i munnen, halsen, magen och lungorna genom den retning som snuset eller röken åstadkommer. Cigarettrökare, som har för vana att inandas eller svälja röken, utsätter sig för att få kronisk luftrörskatarr. Skador på magens slemhinna åstadkommer magkatarr. En kronisk sådan är i många fall föregångare till magsår, som bereder jordmånen för kräfta. Det finnes även ex. på att tobaksbruket kan nedsätta kroppens motståndskraft mot svåra infektionssjukdomar.

Tobaken är även ett gift för hjärta

och blodkärl. Flera läkares samstämmiga vittnesbörd är att ungdomar, som blivit starka rökare, erhålla s. k. cigaretthjärta. Ofta känner, säger läkaren, unga sportsmän att de plötsligt blivit odugliga till sport. De förstår inte, vad det är fatt med dem. De kanske förut varit duktiga sportsmän men orkar nu ingenting. Vid undersökning finner läkaren då en hjärtskada, s. k. cigaretthjärta, som är orsaken till den kroppsliga oförmågan. Häftig hjärtklappning vid kroppsansträngning, anfäddhet och tecken på otillräcklig kraft hos hjärtat är kännetecknen på detta sjukdomstillstånd.

Tobaken bidrager i hög grad till utvecklingen av de sjukdomstillstånd hos hjärta och blodkärl, som står i samband med vad man kallar åderförkalkning. Särskilt har man anledning att giva tobaksbruket skulden till de hos medelsålders och äldre rökare ganska ofta förekommande svåra smärtanfallen i hjärtats blodkärl, och som är en vanlig orsak till plötslig död i medelåldern.

Svårare förgiftningsfall på grund av tobaksmissbruk kan i detta sammanhang anföras. Professor Ferdinand Goebel skriver:

"Nikotinet har förmåga att genom särskilda processer snöra samman blodådrorna. Därigenom kan de inte genomströmmas av lika mycket blod som i opåverkat tillstånd. Mindre syre, näringsämnen och värme når därigenom av nikotinet avsnörda kroppsdelar. Följden blir minskad ämnesomsättning, sämre förbränning och som en följd härav nedsatt kroppstemperatur".

Professorn visade genom försök hur kroppstemperaturen sjönk 0,4 gr. genom rökning av en enda cigarett.

De skador, som tobaksbruket åstadkommit, vill aldrig en rökare erkänna men faktum står fast, att det är tusentals storrökare, som av läkare fått det rådet att sluta upp med rökandet, om de vill ha sin hälsa kvar.



polyfoto

— det naturliga fotografiet

48 olika bilder endast kr. **3.50** (inkl. oms.)

All slags fotografering utföres, såsom reklam-, hem- och utefotografering m. m.

Adress: Köpmangatan 7. Tel. 4500.
Affärstid: vardagar kl. 9-6,
söndagar 1-3.

Godtemplare inom Skön

Medan Ni är frisk, sök inträde i Sköns erk. sjukkassa.

Expeditionstid 15-18. Tel. 4273. — Fredagar utbetalning av sjukhjälp 10-13, 15-18. — Lördagar stängt.

Helnykterheten

En av de fronter, där nykterhetsrörelsen på senare år kunnat inregistrera påtagliga framgångar, är försäkringsverksamheten. De helnyktras försäkringsbolag, Motorförarna, där även Godtemplarorden är delägare, har med sitt klientel av helnyktra försäkringstagare nått resultat, som väckt uppmärksamhet långt utanför nykterhetsrörelsen. För ett par år sedan utvidgades verksamheten med nya branscher, och Reformatorn har vänt sig till "Motorförarnas" chef, direktör **Bror Bylund** med frågan om det finns något nytt av intresse från detta praktiska nykterhetsarbete. Och svaret blev:

— Ja, vi har nu två års resultat i våra nya branscher. D. v. s. ansvars-, olycksfalls- och garantiförsäkring. Det är visserligen en jämförelsevis kort tid när det gäller statistik, men tendensen är klar. Endast helnyktra är ett mycket gott klientel. Fastän vi från början tillämpat särskilt låga premier för ansvars- och olycksfallsförsäkringar har vi redan kunnat sänka premierna ytterligare. Premieinkomsten ökade under förra året med 15 % och resultatet är gott i alla branscher.

— Men bilförsäkringen kan väl inte blomstra nu?

— Jo, även den går bra. Premieinkomsten är t. ex. för brand-, vagnskador- och stöld högre nu än före kriget. Och vad beträffar den lagstadgade trafikförsäkringen ligger vårt bolag i en särklass. I flera år har de helnyktras bolag varit ensamt om att ge vinståterbäring utöver högsta bonus. Våra försäkringstagare har därför 30 % lägre försäkringskostnader än övriga bolags. Vid ytterligare ökad anslutning hoppas vi kunna sänka den ytterligare och vi väntar givetvis ett stort uppsving för denna bransch efter kriget.

— Hur ligger det till med drulleförsäkringen? Jag har själv överfört min försäkring för ni tar ju låg premie. Går den branschen ihop?

— Ja, hittills har den gått ihop fastän premien nu är så låg som 6.50 för hel familj och 4.50 för ensam person. Kombineras den med olycksfallsförsäkring blir den t. o. m. 50 öre lägre per år. Denna försäkringsform kallas numera privatansvarighetsförsäkring och är den för närvarande mest populära. Ingen borde heller vara utan sådan. Tänk att för så få kronor slippa betala det ska-

av stort värde vid försäkring

destånd som man kan råka vålla på annans egendom eller person. Jag känner till, att i Stockholm hände det i fjol tre skador där ansvarighetsbeloppen 20.000 kr inte räckte till utan försäkringstagarna själva måste betala det felande. I ena fallet blev det 26.000 utöver försäkringssumman. Det var för övrigt en organiserad absolutist som vållade skadefallet, då han som passagerare i en bil öppnade dörren när bilen saktade in vid en gatukorsning. En cyklist körde på dörren och föll ikull, varefter en efterkommande bil körde över cyklisten.

Vi ha därför höjt ansvarssummorna till 30.000: — kr för skadad eller död person och 90.000: — vid s. k. katastrofskada.

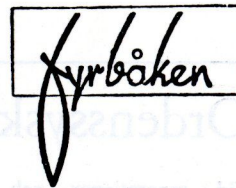
— Kan det vara för att ni slipper betala alkoholskador, som skillnaden är så stor i de helnyktras försäkringsbolag och de allmänna bolagen? — Helt säkert, och ännu större bör den bli om vi kunde samla alla helnyktra i ett bolag, slutar direktör Bylund.

*

De helnyktras försäkringsbolag Motorförarna höll sin ordinarie bolagsstämma den 9 juni. Premieinkomsten har ökat med 15 % under 1944 till 502.000: — kronor.

Skadefrekvens och skadekostnader ha varit låga i alla branscher. Bonus för skadefria år i trafik- och bilförsäkring har utgått med kronor 142.000: —. Försäkringstagare med högsta bonus ha dessutom erhållit 30 % sänkning av trafikförsäkringskostnaden i form av vinståterbäring, som uppgått till 28.000: — kr.

Styrelsen består av: kamrer A. Hed-Larson, ordf., folkskollärare Hj. Rimby, v. ordf., ordenssekreterare Wilh. Frisk, direktör David Haglund, disponent Hilmer Johansson, Fil. lic. A. Eeg-Olofsson, avdelningschef Nils Netz, instruktör Bertil Nordström och försäkringsdirektör B. Bylund.



DM i orientering

anordnas under oktober månad av logen 1960 Magnus Huss i Erikslund. Inbjudan kommer att snarast utsändas.

Godtemplar-DM ...

Forts. från sid. 8.

Kula: 1) Sten Johansson, SGU, Sundsvall, 10.58; 2) Sören Johansson, Hälleberget, 10.41; 3) Tage Dahlin, SGU, Sundsvall, 9.91; 4) Sven Åström, d:o, 9.88; 5) C. B. Dahlgren, Skönborg, 8.52.

Spjutkastning: 1) Sten Johansson, SGU, Sundsvall, 37.87; 2) Sören Johansson, Hälleberget, 36.18; 3) Sten Lindkvist, SGU, Sundsvall, 37.53; 4) Harry Näsström, Skönborg, 29.70.

Höjdhopp: 1) Bengt Åström, Vivan, 1.60; 2) Ingvar Östlund, SGU, 1.55; 3) T. Forslund, Riddar Huss, 1.55; 4) Otto Hovling, Tunaborg, 1.50.

Diskuskastning: 1) Tage Dahlin, SGU, Sundsvall, 35.10 (nytt rek.); 2) Otto Hofling, Tunaborg, 33.00; 3) Sven Åström, SGU, 32.75; 4) Sten Johansson, d:o, 28.37.

Längdhopp: 1) Tage Dahlin, SGU, Sundsvall, 5.79; 2) Ingemar Eriksson, Tunaborg, 5.71; 3) Sven Lindkvist, SGU, 5.69; 4) Bengt Åström, Vivan, 5.51.

FOTBOLL.

Välkomsthemmet—Skönborg 1—0.

Välkomsthemmet—SGU 1—0.

är titeln på en populärt hållen skrift, som nyligen utgivits av docent Gunnar Löfström (Gleerups förlag, 78 sid., pris 2: 75). Om alkoholens roll vid influensa yttrar författaren:

"Använd icke alkohol under sjukdomen, den gör ingen nytta under något stadium. Även mängder, som kanske enligt er mening är mycket måttliga, kan allvarligt störa sjukdomsförloppet, ja, till och med äventyra ett tillfrisknande. Den tidigare populära meningen, att alkohol skulle kunna användas som medicin vid influensa, är felaktig och skadlig. Om ni genom alkoholbruk har ett nedsatt hälsotillstånd och ådrar er lunginflammation i anslutning till influensa, får denna lunginflammation alltid ett svårt förlopp med oviss utgång."

BLOCKSTEN

till källarvåningar och industrilokaler levereras från lager

Försäljes av: G. SÖDER, Östrand. Tel. 7118.

Ordenssyskon!

Vid reparationer och
nybyggnader, vänd Eder
då med förtroende till

Lyréns
Målerifirma

Box. 449. Tel. 4465.

Bostad: Långgatan 71.

Verkstad: SJÖGATAN 21,
Sundsvall.

Vördsamt

Carl-Ivar Lyrén

UTFÖR ALLT INOM YRKET.

Skapa i samverkan

Konsum Erikslund

Allt i RADIO

REPARATIONER
RÖR
RESERVDELAR

Norrlands Radio

Storg. 9. Tel. 5380, bost. 68217.

Har levererat Radiogrammofonen
till Logen 2058 Vivan, Vivstavarv.

*För goda köp -
till rätt pris borgar*

konsumbutikerna

i Sundsvallsdistriktet.

Gynna Fyrbåkens annonsörer!

VID VISTELSE I SUNDSVALL

Besök **KPS** *Självservering* ideal-
matställe
för alla!!

Inga
drickspengar

KOOPERATIVA PRODUKTIONSFÖRENINGEN

SE nyktert på inköpstrågan:

Handla med förtroende i **DE PRIVATA
AFFÄRERNA**

Godtemplare!

Låt inbinda
Edra
böcker hos

Wikströms Eftr.

Fredsgatan 5. Sundsvall.

Byggnadsbolaget

HALLSTRÖM & NISSES

P. HALLSTRÖM
Kapten i v. v. k.



AND. NISSES
Byggn.-ingenjör

SUNDSVALL
Tel. 55590 (växel)

HUS- och FABRIKSBYGGNADER
BRO-, VÄG- och VATTEN-
BYGGNADSARBETEN.

Rapporteringen

*utgör en värdemätare på
distriktets arbete!*

**Rapportera i tid för
första kvartalet!**



LANSJÄR

KVALITÉ och STIL till önskepriser

Lansjärs

Föreningstryck:

Verksamhetsberättelser
Affischer
Program
Papper och Kuvert
samt Brevkort
Biljetter etc.

*God kvalitet —
Rimliga priser!*

Nya Samhällets

Boktryckeri

Köpmangatan 5
Sundsvall
Tel. 4588.